

Treść odpowiedzi na interpelację radnego Wojciecha Zabłockiego w sprawie prac nad rozwojem połączeń autobusowych na terenie województwa mazowieckiego

odpowiadając na Pana interpelację z dnia 15 lipca 2021 r. dotyczącą prac nad rozwojem połączeń autobusowych na terenie województwa mazowieckiego, przedstawiam poniżej odpowiedzi na zadane pytania.

Ad. 1 Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa na dzień dzisiejszy realizacja przewozu osób autobusem może odbywać się na dwa sposoby:

- przewozy komercyjne wykonywane przez przedsiębiorcę po uzyskaniu zezwolenia (ustawa z dnia 6 września 2001 r.

o transporcie drogowym),

- przewozy o charakterze użyteczności publicznej wykonywane przez operatora publicznego transportu zbiorowego (ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, zwanej dalej ptz.).

Fundusz autobusowy

W dniu 18 lipca 2019 r. weszła w życie ustawa z 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Ustawa o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej reguluje zarówno funkcjonowanie Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, jak i zasady dofinansowania zadań własnych organizatora z zakresu publicznego transportu zbiorowego.

Należy ponadto wskazać, że samorządy, które dopiero zechcą rozpocząć organizowanie publicznego transportu zbiorowego, muszą uwzględnić terminy wynikające z ustawy o ptz (m.in. termin między ogłoszeniem a zawarciem umowy).

Aktualizacja planu transportowego

Stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy o ptz w przypadku, gdy organizator w celu organizowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej ma obowiązek opracowania planu transportowego, umowa o świadczenie usług w zakresie ptz może dotyczyć linii komunikacyjnej, linii komunikacyjnych albo sieci komunikacyjnej ujętych w planie transportowym obowiązującym na obszarze właściwości danego organizatora. Przepis ust. 2 nie dotyczy umowy o świadczenie usług w zakresie ptz zawieranej w przypadku, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 4 (wystąpi zakłócenie w świadczeniu usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego lub bezpośrednio ryzyko powstania takiej sytuacji zarówno z przyczyn zależnych, jak i niezależnych od operatora, o ile nie można zachować terminów określonych dla innych trybów zawarcia umowy o świadczenie ptz, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1 i 2).

Uruchomienie przewozów autobusowych użyteczności publicznej uzależnione jest od tego, czy linie autobusowe zostały ujęte w planie transportowym województwa. Na dzień dzisiejszy ujęte są dwie linie, które obsługiwane są przez kilku przewoźników komercyjnych posiadających dopłaty do biletów ulgowych. Wpisanie dodatkowych linii autobusowych wymaga aktualizacji planu transportowego na podstawie ustawy o ptz, która od kilku lat podawana jest próbie nowelizacji.

Obecnie trwają prace nad już 14 projektem ustawy o zmianie ustawy o ptz oraz niektórych innych ustaw. Podjęcie prac nad aktualizacją planu transportowego nie znając ostatecznych jego zapisów może zakończyć się fiaskiem. Z informacji zamieszczonej na stronie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wynika, że jednym z głównych elementów koniecznych zmian w ustawie o ptz jest właśnie kwestia między innymi planu transportowego.

Ad. 2 Na dzień dzisiejszy sprawa utworzenia własnej spółki przewozowej była wstępnie analizowana podczas obrad powołanego Zespołu do spraw organizacji pasażerskich przewozów

autobusowych na obszarze województwa mazowieckiego. Decyzje w powyższej sprawie będą mogły być podjęte przez Zarząd Województwa Mazowieckiego po otrzymaniu niezbędnych analiz. Ad. 3 W opracowaniu jest aktualizacja modelu ruchu z 2015 roku, która jest niezbędna zarówno do odwzorowania stanu istniejącego jak i analiz wariantów rozwoju układu komunikacyjnego, w tym autobusowego.

Ponadto plan wskaże potrzeby mieszkańców w zakresie transportu oraz określi tzw. białe plamy.

Ad. 4 Dotychczas nie zostały złożone wnioski o dofinansowanie linii użyteczności publicznych z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, gdyż jak wyjaśniłem w ad. 1, aby rozpocząć organizowanie publicznego transportu zbiorowego, należy w pierwszej kolejności dokonać aktualizacji planu transportowego w zakresie dopisania ewentualnych linii. Ponadto należy uwzględnić terminy wynikające z ustawy o ptz dotyczące umieszczenia ogłoszenia w dzienniku unijnym na rok przed planowanym uruchomieniem postępowania przetargowego.

Ad. 5 Obecnie została zlecona aktualizacja modelu ruchu z 2015 roku na podstawie umowy z dnia 28 czerwca 2021 r. zawartej pomiędzy Mazowieckim Biurem Planowania Regionalnego i wykonawcą Politechniką Krakowską. Wartość przedmiotu umowy została ustalona na kwotę 95 940 zł brutto.

Harmonogram prac:

- prezentacja postępu prac 21 dni od daty zawarcia umowy;
- aktualizacja modelu 45 dni od daty zawarcia umowy;
- budowa modeli prognostycznych 21 dni od daty przekazania modelu;
- przeliczenie scenariuszy wraz z parametryzacją wyników oraz przekazaniem raportu 14 dni od daty przekazania modeli prognostycznych.

Analiza dotycząca wyboru optymalnego modelu organizacji publicznego transportu zbiorowego na terenie województwa mazowieckiego zostanie dokonana w oparciu o aktualny model ruchu oraz znowelizowaną ustawę o ptz

Ad. 6 Po wykonaniu aktualizacji modelu ruchu zostanie zlecone wykonanie diagnozy publicznego transportu zbiorowego, stanowiącej wkład w stworzenie Planu rozwoju publicznego transportu zbiorowego. Na tym etapie za wcześnie jest na wskazywaniu założeń do analizy. Dokumentacja będzie zawierała takie elementy jak: analiza rynkowa sieci połączeń, analizy geoprzestrzenne czy też obszary wykluczone.

Ad. 7 a) Sprawa powołania Wojewódzkiego Zarządu Transportu na wzór ZTM w Warszawie była wstępnie analizowana na posiedzeniu Zespołu do spraw organizacji pasażerskich przewozów autobusowych na obszarze województwa mazowieckiego.

Ad. 7 b) Nie była analizowana możliwość i celowość powołania związku metropolitalnego, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 4b lit. b ustawy o ptz.

Analiza dotycząca formy, czy też zakresu funkcjonowania przewozów użyteczności publicznej w transporcie autobusowym zostanie przeprowadzona w oparciu o wyniki zaktualizowanego modelu ruchu.

Ad. 8 Na posiedzeniach Zespołu do spraw organizacji pasażerskich przewozów autobusowych na obszarze województwa mazowieckiego poruszana była kwestia organizacji przewozów autobusowych na podstawie umów czy porozumień

z jednostkami samorządowymi niższego szczebla. Obecnie zostały rozesłane ankiety do wszystkich samorządów, których celem jest pozyskanie informacji o kierunkach przemieszczania się mieszkańców poszczególnych regionów do pracy

i szkoły (w dni powszednie oraz weekendy) oraz o funkcjonowaniu transportu autobusowego na ich terenie. Z otrzymanych dotychczas (ok. 60%) danych Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego przygotowało trzy modele ankietowe przedstawiające:

- dojazdy do pracy,

- dojazdy do szkół,
- dojazdy do szkół w weekend.

Uzyskanie danych z wszystkich samorządów pozwoli określić tzw. białe plamy na mapie transportowej Mazowsza.

Ewentualne uruchomienie przez Województwo przewozów autobusowych będzie wymagało konsultacji z jednostkami samorządowymi, przez teren których będą przebiegały planowane linie użyteczności publicznej.

Planowanie transportu jest zadaniem długofalowym i należy podchodzić do niego w sposób strategiczny i przemyślany. Do podstawowych narzędzi w sferze mobilności i transportu na poziomie województwa należą dokumenty strategiczne, takie jak: Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego oraz Regionalny plan transportowy. Ostateczna wersja ww. dokumentów jest wynikiem wielu analiz i prac dotyczących oczekiwań społecznych, uwarunkowań infrastrukturalnych czy też możliwości wykreowania popytu.